

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
 بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيماً (105) وَ
 اسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً (106) وَلَا
 تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا
 يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّاناً أَثِيماً (107) يَسْتَخْفُونَ مِنَ
 النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ
 مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
 مُحِيطاً (108) هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي
 الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ
 مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً (109) وَ مَنْ يَعْمَلْ شُوْءً
 أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُوراً
 رَحِيماً (110) وَ مَنْ يَكْسِبْ إِثْماً فَإِنَّمَا يَكْسِبْهُ عَلَى

نَفْسِهِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيماً حَكِيماً (111) وَ مَنْ

يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْماً ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئاً فَقَدْ احْتَمَلَ

بُهْتَاناً وَ إِثْماً مُبِيناً (112)

We have sent down to thee the book in truth, that thou mightest judge between people by that which Allah has shown thee; so be not an advocate by those who betray their trust; but seek the forgiveness of Allah; for Allah is oft-forgiving, most merciful. Contend not on behalf of such as betray their own souls; for Allah loveth not one given to perfidy and sin: they seek to hide themselves from men, but they cannot hide from Allah, seeing that He is in their midst when they plot by night, in words that He cannot approve: and Allah doth compass round all that they do. Ah! These are the sort of men on whose behalf ye may contend in this world; but who will contend with Allah on their behalf on the day of judgment, or who will carry their affairs through? If any one does evil or wrongs his own soul but afterwards seeks Allah's forgiveness, he will find Allah oft-forgiving, most merciful. And if any one earns sin, he earns it against his own soul: for Allah is full of knowledge and wisdom. But if any one earns a fault or a sin and throws it on to one that is innocent, he carries (on himself) (both) a falsehood and a flagrant sin.

اے نبی! ہم نے یہ کتاب حق کے ساتھ تمہاری طرف نازل کی ہے، تاکہ جو

راہ راست اللہ نے تمہیں دکھائی ہے اس کے مطابق لوگوں کے درمیان

فیصلہ کرو۔ تم بددیانت لوگوں کی طرف سے جھگڑنے والے نہ بنو، اور اللہ سے درگزر کی درخواست کرو، وہ بڑا درگزر فرمانے والا اور رحیم ہے۔ جو لوگ اپنے نفس سے خیانت کرتے ہیں تم اُن کی حمایت نہ کرو۔ اللہ کو ایسا شخص پسند نہیں ہے جو خیانت کار اور معصیت پیشہ ہو۔ یہ لوگ انسانوں سے اپنی حرکات چھپا سکتے ہیں مگر خدا سے نہیں چھپا سکتے۔ وہ تو اُس وقت بھی اُن کے ساتھ ہوتا ہے جب یہ راتوں کو چھپ کر اُس کی مرضی کے خلاف مشورے کرتے ہیں۔ ان کے سارے اعمال پر اللہ محیط ہے۔ ہاں! تم لوگوں نے ان مجرموں کی طرف سے دنیا کی زندگی میں تو جھگڑا کر لیا، مگر قیامت کے روز ان کے لئے اللہ سے کون جھگڑا کرے گا؟ آخر وہاں کون ان کا وکیل ہوگا؟ اگر کوئی شخص برا فعل کر گزرے یا اپنے نفس پر ظلم کر جائے اور اس کے بعد اللہ سے درگزر کی درخواست کرے تو اللہ کو درگزر کرنے والا اور رحیم پائے گا۔ مگر جو برائی کمالے تو اس کی یہ کمائی اُسی کے لیے وبال ہوگی، اللہ کو سب باتوں کی خبر ہے اور وہ حکیم و دانہ ہے۔ پھر جس نے کوئی خطایا گناہ

کر کے اس کا الزام کسی بے گناہ پر تھوپ دیا اُس نے تو بڑے بہتان اور صریح

گناہ کا بار سمیٹ لیا۔

ऐ नबी, हमने यह किताब हक के साथ तुम्हारी तरफ नाज़िल की है ताकि जो राहे-रास्त अल्लाह ने तुम्हें दिखाई है उसके मुताबिक लोगों के दरमियान फैसला करो | तुम बददियानत लोगों की तरफ से झगड़नेवले न बनो, और अल्लाह से दरगुज़र की दरखास्त करो, वह बड़ा दरगुज़र फ़रमानेवाला और रहीम है | जो लोग अपने नफ्स से ख़ियानत करते हैं तुम उनकी हिमायत न करो | अल्लाह को ऐसा शख्स पसन्द नहीं है जो ख़ियानतकार और मासियत-पेशा हो | ये लोग इन्सानों से अपनी हरकात छिपा सकते हैं मगर ख़ुदा से नहीं छिपा सकते | वह तो उस वक़्त भी इनके साथ होता है जब ये रातों को छिपकर उसकी मर्जी के खिलाफ़ मशविरे करते हैं | इनके सारे आमाल पर अल्लाह मुहीत है | हाँ, तुम लोगों ने इन मुज़रिमों की तरफ़ से दुनिया की ज़िन्दगी में तो झगड़ा कर लिया, मगर क्रियामत के रोज़ इनके लिए अल्लाह से कौन झगड़ा करेगा? आख़िर वहाँ कौन उनका वकील होगा? अगर कोई शख्स बुरा फ़ेल कर गुज़ारे या अपने नफ्स पर जुल्म कर जाए और इसके बाद अल्लाह से दरगुज़र की दरखास्त करे तो अल्लाह को दरगुज़र करनेवाला और रहीम पाएगा | मगर जो बुराई कमा ले तो उसकी यह कमाई उसी के लिए वबाल होगी, अल्लाह को सब बातों की ख़बर है और वह हकीम व दाना है | फिर जिसने कोई ख़ता या गुनाह करके उसका इलज़ाम किसी बेगुनाह

~~~~~

पर थोप दिया, उसने तो बड़े बुहतान और सरीह गुनाह का बार समेट
लिया ।

~~~~~